

IAK Afschermen op verzoek

1. Wat is de aanleiding?

De directe aanleiding voor het voorstel is de toename van het aantal incidenten van bedreiging en agressie tegen bepaalde beroepsgroepen, zoals journalisten en politici, sinds het begin van de coronapandemie.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de voorbereiding van het voorstel zijn naast het indienende departement, EZK, ook de departementen J&V, BZK, VWS, SZW en OCW betrokken.

Via de verkenning Datavisie Handelsregister in mei en juni 2021 hebben veel belanghebbenden zich uitgesproken over hun wensen met betrekking tot het handelsregister. In deze verkenning is door betrokkenen gewezen op de wenselijkheid van een afschermingsmogelijkheid van adresgegevens in het handelsregister.

Ook de Autoriteit Persoonsgegevens heeft in juni 2021 geadviseerd om in een afschermingsmogelijkheid voor het bezoekadres van ondernemingen en rechtspersonen te voorzien.

3. Wat is het probleem?

Veel zelfstandige beroepsbeoefenaars hebben hun woonadres opgegeven als het bezoekadres van hun onderneming of rechtspersoon. De Kamer van Koophandel (KVK) is verplicht om inzage te geven in dat adres, wanneer iemand daarom verzoekt. Een grondslag om daarvan af te wijken en bezoekadressen in bijzondere situaties af te schermen, ontbrak in de wettelijke kaders voor het handelsregister.

4. Wat is het doel?

De regeling biedt mogelijkheden om het bezoekadres van een onderneming of rechtspersoon in het handelsregister af te schermen wanneer er sprake is van een dreiging, die door het openbaar maken van dit adres zou kunnen worden gefaciliteerd. Wanneer het adres een woonadres betreft, kan het hierbij ook gaan om een dreiging die gericht is op een bewoner die geen functie vervult in de op het adres geregistreerde onderneming.

Voor bepaalde beroepsgroepen zoals politici, journalisten en (bepaalde) wetenschappers ervaren de bedreigingen steeds meer als voorzienbaar risico van hun vak. Voor die beroepsgroepen biedt de regeling een mogelijkheid voor het afschermen van hun woonadres in het geval van een waarschijnlijke dreiging, preventief dus. Voor de uitvoering hiervan kunnen beroepsorganisaties werkafspraken maken met KVK en EZK.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Ondernemingen en rechtspersonen zijn wettelijk verplicht zich in te schrijven in het handelsregister. De gegevens in het handelsregister zijn openbaar op basis van artikel 21 van de Handelsregisterwet 2007. Het ligt derhalve ook op de weg van de overheid om, waar nodig, beperkingen van die openbaarheid mogelijk te maken.

6. Wat is het beste instrument?

Regeling in het Handelsregisterbesluit van de voorgestelde afscherming op verzoek. Als alternatief is verkend wat de gevolgen zouden zijn van een bredere afscherming van eenmanszaken (waaronder ook zzp'ers) die zijn gevestigd op het woonadres. Met dit alternatief blijken zeer omvangrijke administratieve lasten te zijn gemoed.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De regeling zorgt dat, onder bepaalde voorwaarden, ook bezoekadressen van ondernemingen kunnen worden betrokken bij de bescherming van de veiligheid en persoonlijke levenssfeer van ondernemers en hun huisgenoten.

Er wordt verder voorzien in een mogelijkheid van preventieve afscherming van het bezoekadres als dit tevens een woonadres is, voor beroepsgroepen waar als gevolg van de beroepsuitoefening van een van de bewoners van het adres sprake is van een waarschijnlijke dreiging.

Gebruikers van handelsregisterinformatie kunnen door de afscherming informatie missen die zij nodig hebben voor hun processen. Zij moeten de onderneming of rechtspersoon benaderen voor deze informatie. Ook kan het voorkomen dat zij het handelsregister niet kunnen raadplegen als onafhankelijke bron om van de onderneming of rechtspersoon verkregen informatie te toetsen.